

JOURNAL OF PARAMITA

วารสารปารมิตา

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2564)

Vol. 3 No. 2 (July – December 2021)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นวารสารตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิชาการ บทความวิจัย บทความหนังสือ และบทความวิชาการประเภทอื่นๆ
2. เพื่อเป็นสื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงวิชาการของนักวิจัยและนักวิชาการทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นวารสารเสนอองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนามนุษย์ตามหลักการศึกษาศาสนาและศาสตร์ต่างๆ
4. เพื่อพัฒนาวารสารให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาและเป็นการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผลงานการวิจัยและบทความทางวิชาการทางพระพุทธศาสนาและศาสนาต่างๆ รวมทั้งปรัชญาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน TCI

เจ้าของ

ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม (RESEARCH CENTER FOR DHAMMSUKSA PHRAPARIYATTIDHAMMA OF WATAWUTWIKASITARAM SCHOOL) ภูมิคุณแม่ชาลิ่ง ห้อง 305 เลขที่ 137 วัดอาวุธวิกสิตาราม ถนนจรัญสนิทวงศ์ 71 บางพลัด กรุงเทพฯ 10700 โทร 0860864258

ที่ปรึกษา

พระเทพปัญญามุนี	เจ้าอาวาส/เจ้าสำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม
พระราชดิลก, ดร.	ประธานกรรมการบริหารการศึกษา
พระศรีวินยาภรณ์, ดร.	เจ้าคณะแขวงบางพลัด
พระมหาสมาน ธมฺมวชิโร	อาจารย์ใหญ่สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม
ผศ.ดร.เนตร หงษ์ไกรเลิศ	มหาวิทยาลัยสยาม
นาวาเอก ดร.นพดล บงกชกาญจน์	กรมยุทธศึกษาทหารเรือ
ดร.วิลาสินี วัฒนมงคล	ผู้พิพากษาสมทบ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสงคราม

บรรณาธิการวารสาร

พระมหามหาวินทร์ ปุริสุตตโม, ผศ.ดร.

กองบรรณาธิการวารสาร

พระบุญฤทธิ์ อภิภูณโณ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.มนัสวี ศรีนนท์	มหาวิทยาลัยมหิดล
ดร.ธเนศ เกษศิลป์	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผศ.ดร.สุณี เวชประสิทธิ์	มหาวิทยาลัยนวมินทราชิราช
พ.ต.ท.หญิง ดร.ปิยะนุช ศรีสรานุกรม	โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
นายครรชิต มีซอก	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

พระครูโกศลศาสนบัณฑิต, รศ.ดร.	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระมหาขวัญชัย กิตติเมธี, ดร.	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระมหาวิโรจน์ ญาณวีโร, ดร.	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
รศ.ดร.กฤต ศรียะอาจ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.คงสฤษฏ์ แพงทรัพย์	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.ณัฐพงษ์ มะลิซ้อน	วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ผศ.ดร.สมพร เหลาฉลาด	วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ดร.กฤตสุขชิน พลแสน	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.สุรัชย์ พุดชู	คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.สมเจต หลวงกัน	ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม

ฝ่ายจัดรูปเล่ม/สมาชิกวารสาร

ดร.มนัสวี ศรีนนท์ นายสุขชาน มักสัน นายอริย์ธัช เลิศอมรไชยกิจ นางสาวพรทิพย์ พุทธิกิตติวงศ์

พิมพ์ที่

จี คลาส (G CLASS) เลขที่ 26/19 ศาลายา พุทธมณฑล นครปฐม 73170

โทร 028892223 โทรสาร 028893204 อีเมลล์ g_class@hotmail.com

บทบรรณาธิการ

การบริหารจัดการวารสารปารมิตาฉบับนี้ ทางศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม ได้ดำเนินการอย่างเข้าสู่ปีที่ 3 แล้ว ทั้งนี้ ทางกองบรรณาธิการได้บริหารจัดการวารสารให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน TCI โดยมีการตรวจประเมินผลงานวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิจากหลายหน่วยงาน เพื่อจัดการการบริหารวารสารทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณให้เรียบร้อยและมีประสิทธิภาพประสิทธิผลนั่นเอง

วารสารปารมิตาฉบับนี้ได้นำเสนอผลงานของนักวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ ที่น่าสนใจดังนี้

1. ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารงานของพระสังฆาธิการ อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร (THE CLERGY'S OPINION TO THE MANAGEMENT OF ABBOTS IN MUANG DISTRICT KAMPHAENGPHEH PROVINCE) โดย พระครูสาทรวิชานารักษ์ (ดีวัน) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารงานของพระสังฆาธิการ อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร รวม 6 ด้าน แผลผลค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการปกครอง รองลงมา ได้แก่ ด้านสาธารณูปการ ด้านการ ศาสนศึกษา ด้านสาธารณสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ตามลำดับ 2) ผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย พบว่า พระสงฆ์ที่มีวิทยฐานะทางโลก วิทยฐานะทางธรรม และพรรษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของพระสังฆาธิการ อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานของพระสังฆาธิการ อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า 1) ด้านการปกครอง ความถี่สูงสุด ได้แก่ การเสนอแต่งตั้งพระสังฆาธิการควรพิจารณาหลักความสามารถมากกว่าความอาวุโส 2) ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ความถี่สูงสุด ได้แก่ เจ้าอาวาสแต่ละวัดควรจัดส่งพระภิกษุสามเณรไปอบรมจริยธรรม ศีลธรรมแก่นักเรียนตามสถานการศึกษาเป็นประจำ 3) ด้านการศึกษา ความถี่สูงสุด ได้แก่ เจ้าอาวาสควรสนับสนุนให้พระภิกษุสามเณรภายในวัดได้ศึกษาต่อในระดับสูงยิ่งขึ้นไปทั้งทางโลกและทางธรรมตามความสามารถ 4) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ความถี่สูงสุด ได้แก่ เจ้าอาวาสควรมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ยากจนเป็นประจำทุกปี 5) ด้านสาธารณูปการ ความถี่สูงสุด ได้แก่ เจ้าอาวาสควรมีการวางแผนการก่อสร้างถาวรวัตถุทั้งในปัจจุบันและอนาคต 6) ด้านสาธารณสงเคราะห์ ความถี่สูงสุด ได้แก่ คณะสงฆ์ควรจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์วัดที่ประสบสาธารณภัยหรือขาดแคลน

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าศึกษาคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครองของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาเพชรบุรี วัดเนรัญชราราม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี (Factors affecting Students' Enrolment in Faculty of Social Science, Political Science Program, Mahamakut Buddhist University, Sirindhorn Campus, Phetchaburi Educational Center, Wat Neranchalaram, Cha-am District, Phetchaburi Province) โดย พระรัตนพล ปรุกโกโม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า 1. นักศึกษา

ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาเพชรบุรี วัดเนรัญชราราม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าศึกษา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.86 และจำแนกในแต่ละด้าน โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังต่อไปนี้ ด้านสถาบัน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.03 รองลงมา คือ ด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.88 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.66 2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาเพชรบุรี วัดเนรัญชราราม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ที่มีเพศ อายุ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าศึกษา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน 3. นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาเพชรบุรี วัดเนรัญชราราม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา ดังนี้ ด้านสถาบัน ได้แก่ บริเวณสถาบันน่าจะปิดไม่ให้มีการเลี้ยงสัตว์ สภาพพื้นที่มีขี้วัวเยอะมาก จึงควรมีการป้องกันการรุกรานของสัตว์การทำร้ายกัน ด้วยการทำรั้ว และประชาสัมพันธ์กับชาวบ้านห้ามนำสัตว์มาเลี้ยง ด้านหลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่องกัน จึงควรมีการวางหลักสูตรให้ต่อเนื่องกัน ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา ได้แก่ ระบบการจัดเก็บหลักฐานไม่มีมาตรฐาน เปิดปัญหากับนักศึกษา จึงควรมีระบบให้มีมาตรฐาน มีหลักฐานตรวจสอบได้ง่าย

3. นิ वर्ณ กับ กระบวนการบรรลุนิพพานในพุทธปรัชญาเถรวาท (Hindrances and Enlightenment process in Theravada Buddhist Philosophy) โดย ณัฐปรีญา วิจิตรฐะพันธุ์ นักวิชาการอิสระ ด้านพุทธศาสนาและปรัชญา พบว่า 1) นิ वर्ณในพุทธปรัชญาเถรวาท เป็นธรรมชาติที่กั้นจิตไม่ให้เข้าถึงความดี ห้ามจิตไม่ให้สงบเป็นสมาธิ ปิดกั้นปัญญา ไม่ให้เข้าถึงพระนิพพาน มี 5 อย่าง ได้แก่ กามฉันทะ คือ ความพอใจในกามคุณ, พยาบาท คือ ความแค้นเคือง, ถีนมิทธะ คือ ความหดหู่ท้อแท้, อุทธัจจกุกกุจจะ คือ ความฟุ้งซ่านรำคาญใจ และวิจิกิจฉา คือ ความลังเลสงสัย 2) กระบวนการบรรลุนิพพานในพุทธปรัชญาเถรวาท คือ ขั้นตอนที่น่าไปสู่การบรรลุผลในพุทธปรัชญาเถรวาท กล่าวคือพระอริยบุคคล ซึ่งเป็นผู้ชำระกิเลสด้วยการปฏิบัติดังนี้ คบสัจบุรุษ ฟังสัทธรรมเพื่อคลายกำหนด เกิดศรัทธา มีโยนิโสมนสิการ มีสติสัมปชัญญะ สำรวมระวังอินทรีย์ มีความประพฤติกาย วาจาและใจดี เจริญสติปัญญา 4 และโพชฌงค์ 7 จนนำไปสู่การเกิดปัญญาแล้วบรรลุวิชชาและวิมุตติในที่สุด และเป็นพระอริยบุคคลตามลำดับขั้น 3) วิเคราะห์นิ वर्ณกับกระบวนการบรรลุนิพพานในพุทธปรัชญาเถรวาท สรุปว่า นิ वर्ณกับกระบวนการบรรลุนิพพานในพุทธปรัชญาเถรวาท ทำให้เข้าใจได้ว่ากระบวนการบรรลุนิพพานในแต่ละมรรคญาณจะเป็นการกำจัดนิ वर्ณไปตามลำดับขั้น กล่าวคือ การละกามฉันทะ จะสามารถเป็นไปได้ด้วยอรหัตมรรค การละพยาบาท จะสามารถเป็นไปได้ด้วยอนาคามิมรรค การละถีนมิทธะ จะสามารถเป็นไปได้ด้วยอรหัตมรรค การละอุทธัจจกุกกุจจะ จะสามารถเป็นไปได้ด้วยอรหัตมรรค และการละวิจิกิจฉา จะสามารถเป็นไปได้ด้วยโสดาปัตติมรรค

4. ศึกษาความเชื่อทางด้านศาสนาที่ปรากฏในบทเพลงลูกทุ่งอีสานร่วมสมัย (The Study of Religious Beliefs in the Contemporary Northeastern Thai Folk Songs) โดย ครรชิต มีซอง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และ ชุตติกาญจน์ ถวิลคำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย สรุปว่า การศึกษาความเชื่อทางด้านศาสนาที่ปรากฏในบทเพลงลูกทุ่งอีสานร่วมสมัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะหาประเภทและลักษณะของความเชื่อทางด้านศาสนาของชาวอีสานที่สะท้อนผ่านออกมาจากการประพันธ์บทเพลงของครูเพลง ซึ่งเพลงที่ได้นำมาศึกษาและวิเคราะห์ในครั้งนี้ล้วนแต่เป็นเพลงที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย โดยผลการศึกษาพบว่าความเชื่อทางด้านศาสนาที่ปรากฏในบทเพลงลูกทุ่งอีสานร่วมสมัยประกอบด้วยความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เรื่องบาปบุญ-คุณโทษ เรื่องโชคชะตาฟ้าลิขิต เรื่องเวรกรรม นอกจากนี้ยังพบว่าความเชื่อทางด้านศาสนานั้นยังได้ส่งอิทธิพลต่อความเชื่อเรื่องข้อห้ามทางด้านจารีตประเพณี ซึ่งเปรียบเสมือนแนวทางแห่งการดำเนินชีวิตของชาวอีสานนั่นเอง

5. ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรของรัฐ : การจัดการความสมดุล (The relationship between temples and government sector : balance management) โดย วิลาสินี วัฒนมงคล ผู้พิพากษาสมทบ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสงคราม และ พระมหามหาวินทร์ ปุริสุตตโม ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม สรุปว่า บทความนี้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐ ในบริบท 6 ด้าน เช่น ด้านการปกครอง โดยทางวัดต้องบริหารจัดการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์และระเบียบอื่นๆ ส่วนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติต้องให้ความร่วมมือและประสานงานเพื่อให้งานของคณะสงฆ์เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย สรุปแล้ว เมื่อทั้งสององค์กรทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มศักยภาพคือปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด ไม่ก้าวก้าว แทรกแซง กิจการงาน และพร้อมให้ความร่วมมือระหว่างกันตามกรอบพระธรรมวินัยสงฆ์ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ตลอดจนกฎระเบียบต่างๆ ในสังคม เพื่อความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทบรรณาธิการ	ค
สารบัญ	ฉ
ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารงานของพระสังฆาธิการ อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร (THE CLERGY'S OPINION TO THE MANAGEMENT OF ABBOTS IN MUANG DISTRICT KAMPHAENGPHET PROVINCE) พระครูสาทรวชิราวุธ (ดีวัน)	1
ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าศึกษาคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครองของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาเพชรบุรี วัดเนรัญชราราม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี (Factors affecting Students' Enrolment in Faculty of Social Science, Political Science Program, Mahamakut Buddhist University, Sirindhorn Campus, Phetchaburi Educational Center, Wat Neranchalaram, Cha-am District, Phetchaburi Province) พระรัตนพล ปรุกโกโม	15
นิเวศน์กับกระบวนการบรรลุธรรมในพุทธปรัชญาเถรวาท (Hindrances and Enlightenment process in Theravada Buddhist Philosophy) ณัฐปรีญา วิจิตรฐะพันธ์	27
ศึกษาความเชื่อทางด้านศาสนาที่ปรากฏในบทเพลงลูกทุ่งอีสานร่วมสมัย (The Study of Religious Beliefs in the Contemporary Northeastern Thai Folk Songs) ครรชิต มีซอง และ ชุตติกาญจน์ ถวิลคำ	40
ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรของรัฐ : การจัดการความสมดุล (The relationship between temples and government sector : balance management) วิลาสินี วัฒนมงคล และ พระมหามหวิรินทร์ ปุริสุตโตโม	53
จริยธรรมการตีพิมพ์บทความในวารสารปารมิตา ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวูธวิกลิตาราม	65
การเตรียมต้นฉบับเพื่อการเสนอจัดพิมพ์ในวารสารปารมิตา ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวูธวิกลิตาราม	67